

Kuhmoisten kuntalaiskysely osallisuudesta ja kuntalaisdemokratiasta

Kuntalaiskyselyn tuloksien mukaan edellytykset digiosallisuuden toteuttamiselle Kuhmoisissa ovat hyvät. Erityisen tärkeiksi tekijöiksi digitaalisessa osallisuudessa vastaajat kokevat helppouden, arkeen sopivuuden ja ajan säästämisen. Kunnan päätöksenteko nähdään vaikeasti lähestyttävänä ja kunnan asioihin ei koeta olevan mahdollisuutta vaikuttaa. Osallisuutta kunnallisessa päätöksenteossa pidetään kuitenkin hyvin tärkeänä ja halukkuutta osallistua kunnan osallisuutta edistäviin tilaisuuksiin on varsin paljon. Palautetta ja prosessin läpinäkyvyyttä toivotaan. Tiedottaminen, kyselyt ja palautteenannon mahdollisuuksien kehittämisen painottuivat kehittämissuhteissa.

Taustatiedot

Kuhmoisten kunta tiedusteli syys-lokakuussa kuntalaisilta mielipiteitä osallisuudesta, digiosallisuudesta ja kuntalaisdemokratiasta kuntalaiskyselyn avulla. Kyselyyn vastasi 82 henkilöä. Yleisimmin kyselyyn vastannut oli keski-ikäinen tai iäkkäämpi nainen. Muutenkin iäkkäimmät ryhmät tavoitettiin hyvin, toisaalta nuoria, alle 30-vuotiaita vastaajia oli vain 9 % vastaajista. Kolmannes vastanneista asui kahden tai useamman aikuisen taloudessa ja neljännes yksin. Toisaalta alaikäisten lasten kanssa asuvien vanhempien vastauksia oli myös vajaa neljännes. Nämä tiedot korreloivat hyvin vastaajien ikäjakauman kanssa.

Digitaidot ja -hyödyt

Vastaajat kokevat olevansa varsin taitavia tietokoneen ja älylaitteiden käyttäjiä. Suurimman osan mielestä heillä on myös riittävästi tietoteknisiä taitoja osallistua etäyhteydellä järjestettäviin tilaisuuksiin. Väitteen ”Digiosallisuus on minulle vierasta” valtaosa vastaajista oli vastannut ”sopii erittäin huonosti”. Edellytykset digiosallisuuden toteuttamiselle Kuhmoisissa tuntuivat olevan hyvät. Erityisen tärkeiksi tekijöiksi digitaalisessa osallisuudessa vastaajat kokevat helppouden, arkeen sopivuuden ja ajan säästämisen, vaikutavuutta ei niinkään.

Osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet

Kunnan päätöksenteko nähdään vaikeasti lähestyttävänä ja kunnan asioihin ei vastaajien mukaan ole mahdollisuutta vaikuttaa. Toisaalta osallisuutta kunnallisessa päätöksenteossa pidetään hyvin tärkeänä ja halukkuutta osallistua kunnan osallisuutta edistäviin tilaisuuksiin on varsin paljon. Kuhmoisten ilmapiiriä ei pidetä erityisen osallisuutta edistävänä eikä omaa mielipidettä merkityksellisenä kunnan asioiden hoidossa. Vastanneilla on paljon epä tietoisuutta siitä, millaisia erilaisia vaikuttamismahdollisuuksia heillä on kunnan toiminnassa. Kaiken kaikkiaan vastauksista välittyy vahva viesti kuntalaisilta: päätöksenteko koetaan etäiseksi ja tietoa osallisuudesta puuttuu.

Kiinnostava syy tai teema nousi selkeimmäksi syyksi aktiivisempaan osallisuuteen (46 %). Myös mahdollisuus vaikuttaa sai paljon ääniä (35 %). Kun vastaajat erittelivät kiinnostavimpia syitä tai teemoja, vastauksissa toistuivat seuraavat: ekologisuus ja ympäristö, vuorovaikutus, vapaa-ajan asuminen, palaute vaikutavuudesta, avoimuus, kuntamarkkinointi ja –mainonta, kehittäminen, terveydenhuolto ja ikäihmisten palvelut, talous, turvallisuus, kulttuuri ja tapahtumat sekä kuntalaislähtöisyys.

Osallisuusmotivaatiota heikentäviksi tekijöiksi vastaajat listasivat muun muassa päätöksenteon etäisyyden, sekä läpinäkyvyyden että vaikuttamismahdollisuuksien puutteen, tiedon puutteen, henkilökohtaiset syyt, vapaa-ajan asukkaiden esteet vaikuttamiseen, erimielisyydet, oman passiivisuuden, kuppikuntaisuuden sekä turhautumisen ja kokemuksen siitä, ettei voi vaikuttaa asioihin, vaikka haluaisi. Mieluisimmiksi tavoiksi osallistua vastaajat ilmaisivat kuntalaisfoorumia ja asiakasraadit. Lisäksi yhteisösuunnittelu ja visiointi kiinnostavat.

Osallisuusviestintä ja tiedottaminen

Vastaajien mielestä kunnan asioista ja päätöksenteosta ei tiedoteta riittävästi. Kiinnostavaa ja tarpeellista tietoa kunnan päätöksenteosta on vaikeaa löytää. Tietoa löydetään eniten kunnan verkkosivuilta (36 %), mutta myös sanomalehdestä (31 %) ja sosiaalisen median kanavilta (29%). Vastaajat toivovat selkeästi enemmän tietoa kunnan päätöksenteosta ja noin kolme viidestä toivoo myös sekä kohdennetumpaa viestintää että tietoa tarjolla olevista sähköisistä vaikuttamiskanavista kunnan taholta.

Haasteet ja esteet

Tärkeimpinä esteinä osallistumiselle vastaajat mainitsivat sen, ettei tiedä, miten asian käsittely etenee (41 %), ajan puutteen (35 %) ja sen, ettei saa tietää, onko vastaajan mielipide huomioitu (35 %). Tästä voidaan päätellä, että ainakaan kiinnostuksen puutetta osallistumattomuus ja passiivisuus eivät ole. Palautetta ja prosessin läpinäkyvyyttä toivotaan, toisaalta osallisuuden ei pitäisi olla liian aikaa vievää.

Uudet ideat

Vastaajilla oli lopuksi mahdollisuus ideoida osallisuutta edistäviä sähköisiä vaikuttamiskeinoja. Tiedottaminen, kyselyt, palautteenannon mahdollisuuksien kehittäminen ja kunnanvaltuuston kokouksien striimaaminen nousivat eniten esiin aineistossa, mutta myös sosiaalisen median hyödyntämisen kehittäminen, avoimuuden lisääminen ja digituki saivat ääniä.